

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

GODINA / YEAR I

SARAJEVO, 31.07.2024.

BROJ / NUMBER: 9.2.1

PROIZVODNJA I PRODAJA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA U FBiH (PRODCOM)- PRVI REZULTATI 2023. PRODUCTION AND SALE OF INDUSTRIAL PRODUCTS IN FBiH (PRODCOM)- FIRST RESULTS 2023

U 2023. godini ukupna vrijednost prodatih industrijskih proizvoda u FBiH iznosila je 14.437 miliona KM. U poređenju sa prethodnom godinom, vrijednost prodaje smanjena je u apsolutnom iznosu za 751 miliona KM, što predstavlja nominalno smanjenje za 4,9%. Vrijednost prodaje na inostrano tržište iznosi 7.697 miliona KM, što je 53,3% od ukupne vrijednosti prodaje industrijskih proizvoda.

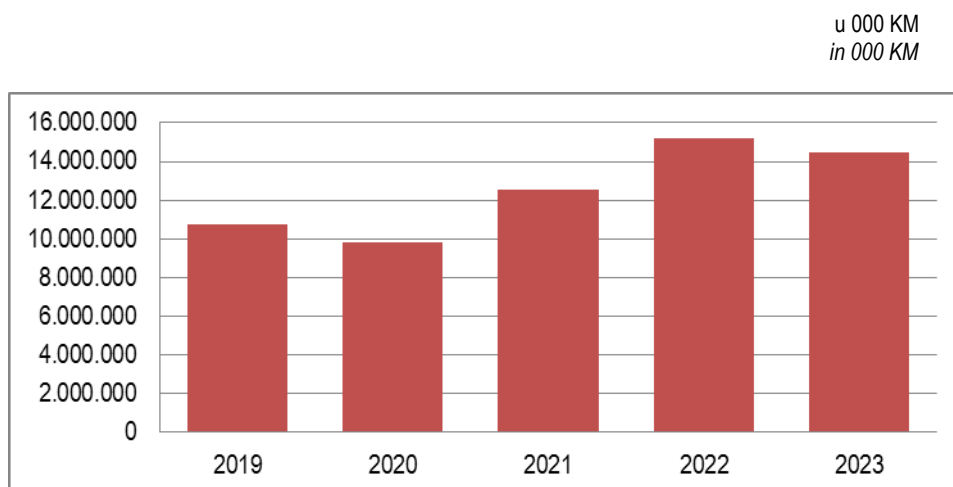
In 2023, the total value of industrial products sold in FBiH amounted to 14.437 million KM. As compared to the previous year, sales value decreased in absolute value for 751 million KM which represents a nominal decrease by 4,9%. The value of the sale on non domestic market amounted to 7.697 million KM, which is 53,3% of the total value of industrial products sold.

Prema industrijskim područjima KD BiH 2010. vrijednost prodatih industrijskih proizvoda po područjima djelatnosti najveća je u području C - Prerađivačka industrija i iznosi 11.531 miliona KM, u području D - Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom (osim grane 35.3) iznosi 1.902 miliona KM, u području B - Vađenje ruda i kamena iznosi 740 miliona KM i u području E - Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoline iznosi 264 milion KM.

According to the KD BiH 2010. industrial sections, the value of industrial products sold according to the activity sections was the highest in section C - Manufacturing, 11.531 million KM, D - Electricity and gas supply (except group 35.3), 1.902 million KM, section B - Mining and quarrying 740 million KM and section E - Water supply, waste water removal, waste management and activities of environmental rehabilitation 264 million KM.

Graf 1. VRIJEDNOST PRODAJE INDUSTRIJSKIH PROIZVODA U FBiH

Graph 1 VALUE OF INDUSTRIAL PRODUCTION SOLD IN FBiH

VRIJEDNOST PRODATIH INDUSTRIJSKIH PROIZVODA PREMA KD BiH 2010, u 2023.

VALUE OF INDUSTRIAL PRODUCTS SOLD ACCORDING TO KD BiH 2010, in 2023

u 000 KM
in 000 KM

Nivo djelatnosti	Ukupna vrijednost prodaje i vrijednost naknade (0+1)* <i>Total production value of sale and fee paid value (0+1)*</i>	Level of activities
UKUPNO	14.436.671	TOTAL
B VAĐENJE RUDA I KAMENA	739.661	B MINING AND QUARRYING
05 Vađenje uglja i lignita	620.475	05 Mining of coal and lignite
07 Metalne rude	23.898	07 Mining of metal ores
08 Vađenje ostalih ruda i kamena	95.288	08 Other mining and quarrying
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	11.531.256	C MANUFACTURING
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	1.536.458	10 Manufacture of food products
11 Proizvodnja pića	318.005	11 Manufacture of beverages
12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0	12 Manufacture of tobacco products
13 Proizvodnja tekstila	111.525	13 Manufacture of textiles
14 Proizvodnja odjeće	219.899	14 Manufacture of wearing apparel
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	182.021	15 Manufacture of leather and related products
16 Prerada drva i pluta, sem namještaja; proizvodi od slame i pletarskih materijala	392.459	16 Manufacture of wood and products of wood and cork, except furniture;
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	386.957	17 Manufacture of paper and paper products
18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	87.451	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	402.843	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	778.605	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	196.725	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	629.015	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	641.062	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Proizvodnja baznih metala	1.382.018	24 Manufacture of basic metals
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	1.676.295	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Proizvodnja računara, elektronskih i optičkih proizvoda	33.014	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Proizvodnja električne opreme	930.089	27 Manufacture of electrical equipment
28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	333.203	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolice i poluprikolice	546.937	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Proizvodnja ostalih prevoznih sredstva	8.868	30 Manufacture of other transport equipment
31 Proizvodnja namještaja	557.310	31 Manufacture of furniture
32 Ostala prerađivačka industrija	109.224	32 Other manufacturing
33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	71.273	33 Repair and installation services of machinery and equipment
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE/OPSKRBA ELEKTRIČNOM ELEKTRIČNOM ENERGIJOM I PLINOM (osim grane 35.3)	1.901.934	D ELECTRICITY AND GAS SUPPLY (except group 35.3)
35 Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom, osim grane (35.3)	1.901.934	35 Electricity and gas supply (except group 35.3)
E SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE USLUGE SANACIJE OKOLIŠA	263.820	E WATER SUPPLY; WASTE WATER REMOVAL, WASTE MANAGEMENT AND ACTIVITIES ENVIRONMENTAL REHABILITATION
36 Sakupljanje pročišćavanje i snabdijevanje vodom	114.308	36 Collection, purification and distribution of water
38 Sakupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; reciklaža materijala	149.512	38 Waste collection, waste processing and disposal activities; material recycling

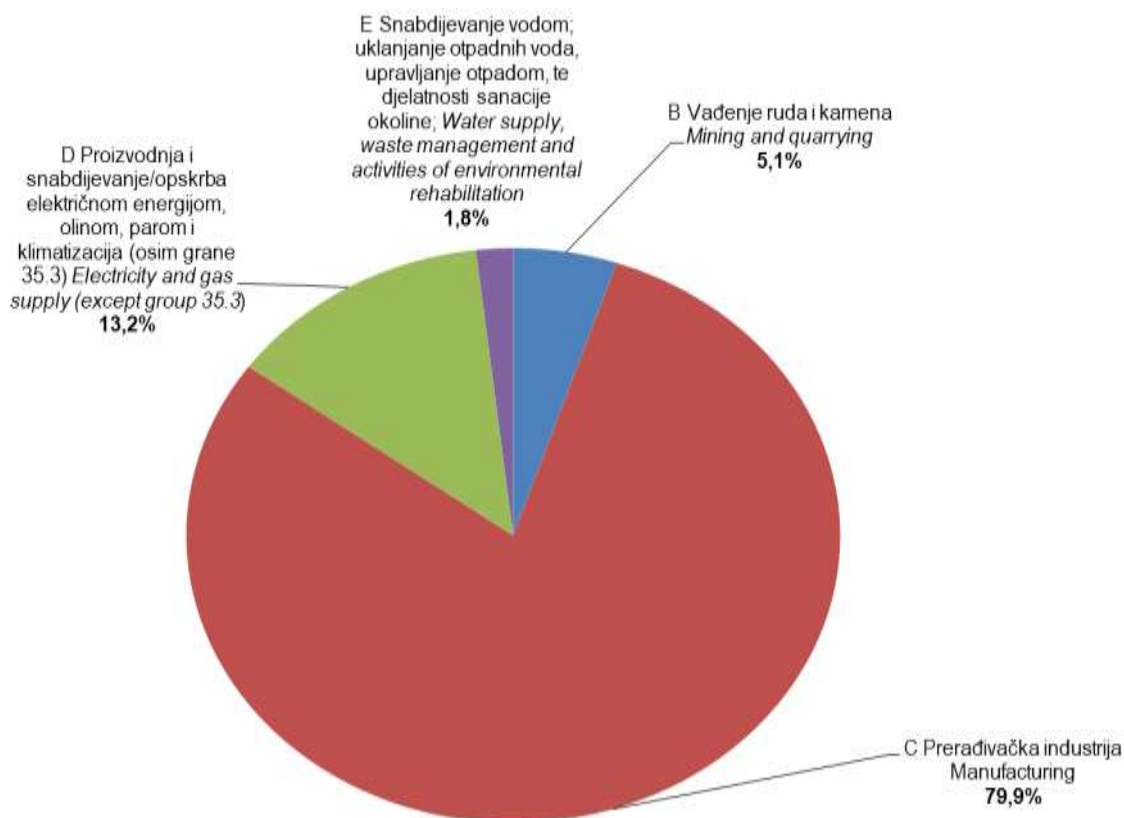
* (0) - Vlastita proizvodnja / Production on own account

* (1) - Proizvodnja po ugovoru / Production under contract

* (0+1) - Ukupna proizvodnja / Total production

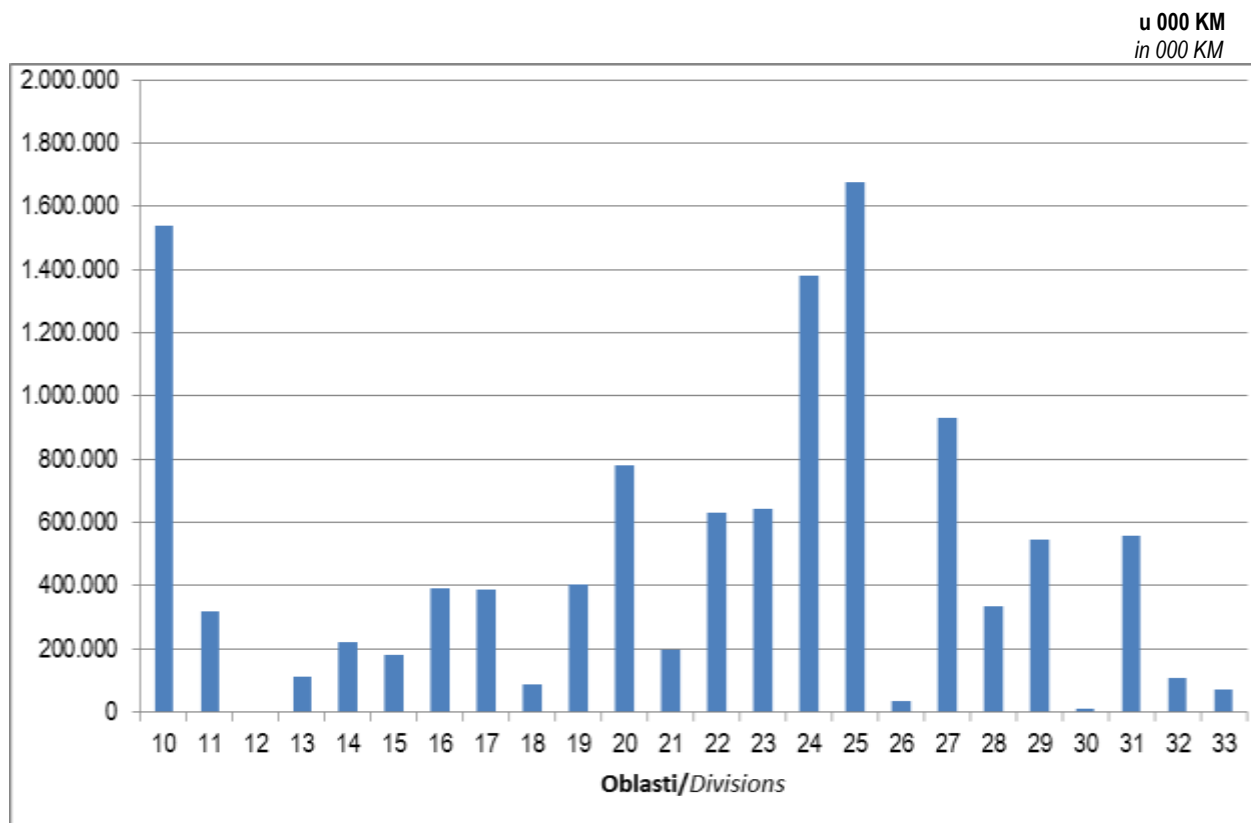
Graf 2. STRUKTRA VRIJEDNOSTI PRODATIH INDUSTRIJSKIH PROIZVODA, PREMA DJELATNOSTIMA PROIZVODA (PO PODRUČJIMA KD BIH 2010), u 2023.

Graph 2. VALUE STRUCTURE OF INDUSTRIAL PRODUCTS SOLD, BY PRODUCT ACTIVITY, (ACCORDING TO KD BIH 2010 SECTIONS), in 2023

Graf 3. VRIJEDNOST PRODATIH INDUSTRIJSKIH PROIZVODA PO OBLASTIMA DJELATNOSTI PODRUČJA C, u 2023.

Graph 3. VALUE OF INDUSTRIAL PRODUCTS SOLD BY DIVISIONS OF ACTIVITIES IN SECTION C, in 2023

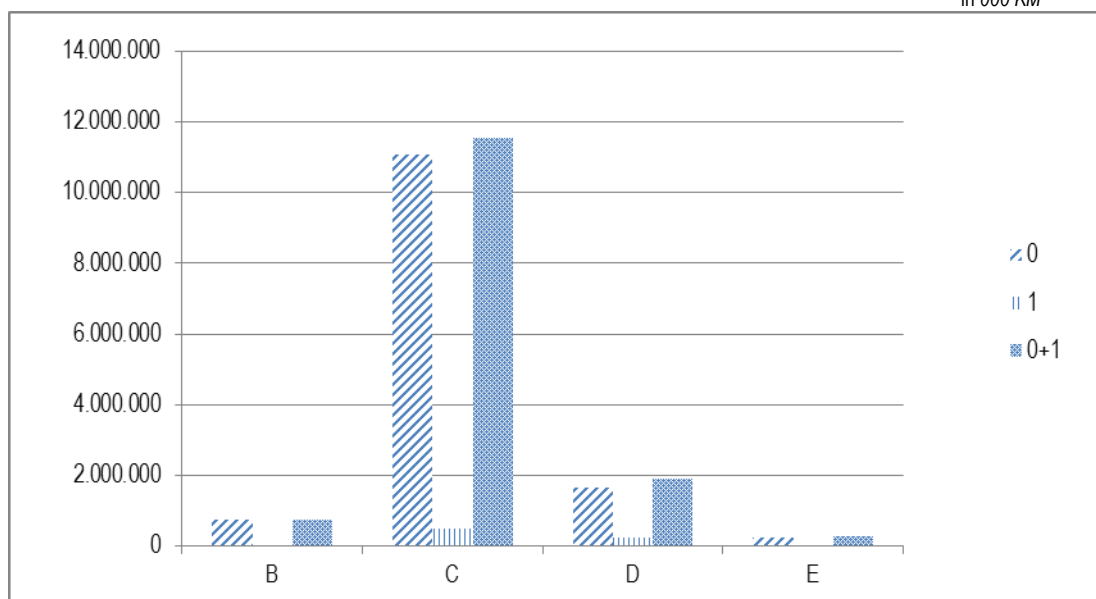
VRIJEDNOST PRODATIH INDUSTRIJSKIH PROIZVODA PO VRSTI PROIZVODNJE I PREMA PODRUČJIMA DJELATNOSTI, u 2023.
VALUE OF INDUSTRIAL PRODUCTION SOLD, BY PRODUCTION TYPE AND BY SECTIONS OF ACTIVITIES, in 2023

u 000 KM
in 000 KM

Područje djelatnosti	Vlastita proizvodnja (0) / Production on own account (0) Value of sale	Proizvodnja po ugovoru (1) Vrijednost naknade / Production under contract (1) Value of provision	Ukupna proizvodnja (0+1) Vrijednost prodaje i vrijednost naknade / Total production (0+1) Value of sale and value of provision	Section of activities
B Vađenje ruda i kamena	739.661	0	739.661	B Mining and quarrying
C Prerađivačka industrija	11.051.941	479.315	11.531.256	C Manufacturing
D Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (osim grane 35.3)	1.655.877	246.057	1.901.934	D Electricity, gas, steam and air supply (except the group 35.3)
E Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoline	227.967	35.853	263.820	E Water supply, sewerage, waste management and remediation activities

Graf 4. VRIJEDNOST PRODAJE INDUSTRIJSKIH PROIZVODA PO VRSTI PROIZVODNJE I PODRUČJIMA DJELATNOSTI, u 2023.
Graph 4 VALUE OF INDUSTRIAL PRODUCTS SOLD, BY PRODUCTION TYPE AND BY SECTIONS OF ACTIVITIES, in 2023

u 000 KM
in 000 KM

- (0) - Vlastita proizvodnja /Production on own account
(1) - Proizvodnja po ugovoru /Production under contract
(0+1) - Ukupna proizvodnja /Total production

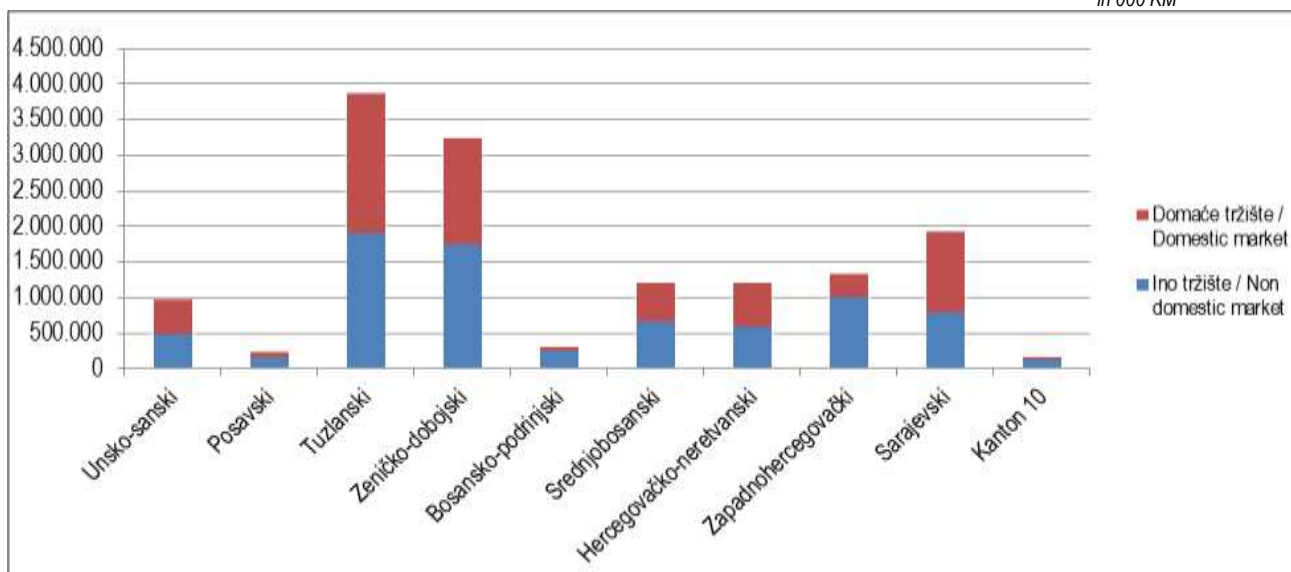
VRIJEDNOST PRODATIH INDUSTRIJSKIH PROIZVODA PO KANTONIMA, u 2023.
VALUE OF SOLD INDUSTRIAL PRODUCTS BY CANTONS, in 2023

u 000 KM
in 000 KM

	% učešće share	Vrijednost prodatih proizvoda Value of sold industrial products	Vrijednost prodatih proizvoda na domaće tržište Value of sold industrial products on domestic market	Vrijednost prodatih proizvoda na ino tržište Value of sold industrial products on non domestic market
Federacija Bosne i Hercegovine <i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>	100,00	14.436.671	6.739.293	7.697.378
Unsko-sanski	6,69	965.789	486.756	479.033
Posavski	1,62	234.186	77.806	156.380
Tuzlanski	26,78	3.866.751	1.952.900	1.913.851
Zeničko-dobojski	22,41	3.235.218	1.495.811	1.739.407
Bosansko-podrinjski	2,12	306.582	65.353	241.229
Srednjobosanski	8,37	1.207.670	548.435	659.235
Hercegovačko-neretvanski	8,28	1.196.005	613.070	582.935
Zapadnohercegovački	9,24	1.334.396	326.289	1.008.107
Sarajevski	13,33	1.924.914	1.132.217	792.697
Kanton 10	1,14	165.160	40.656	124.504

Graf 5. VRIJEDNOST PRODATIH INDUSTRIJSKIH PROIZVODA PO KANTONIMA, u 2023.
Graph 5 VALUE OF SOLD INDUSTRIAL PRODUCTS BY CANTONS, in 2023

u 000 KM
in 000 KM

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Federalni zavod za statistiku u ovom saopćenju objavljuje rezultate istraživanja PRODCOM o industrijskoj proizvodnji (IND-21/PRODCOM) za 2023. godinu. U provođenju godišnjeg istraživanja industrije učestvuje Federalni zavod za statistiku i njegove kantonalne službe.

U godišnjem PRODCOM istraživanju industrije prikupljaju se podaci o ukupno ostvarenoj proizvodnji, internoj potrošnji (proizvodnja utrošena za dalju obradu u istom preduzeću), zalihama i prodaji pojedinačnih proizvoda koji su definirani Nomenklaturom industrijskih proizvoda NIP BiH 2010, ažuriranoj u skladu sa važećom PRODCOM listom za 2023. godinu.

Pojam „industrija“ u cijelom saopćenju definisan je proizvodima i uslugama područja djelatnosti B, C, D i E. Definicija pojma industrije je potpuno saglasna definiciji industrije koja se koristi u statistici EU.

Pokazatelji istraživanja PRODCOM o industrijskoj proizvodnji

Prvi rezultati odnose se na najnovije podatke proizvodnih statistika industrije, a izvedeni su iz godišnjih rezultata istraživanja PRODCOM o industrijskoj proizvodnji. U godišnjem PRODCOM istraživanju industrije (PRODCOM istraživanju) prikupljaju se podaci o ukupno ostvarenoj proizvodnji, internoj potrošnji (proizvodnja utrošena za dalju proizvodnju u istom preduzeću), zalihama i prodaji pojedinačnih proizvoda NIP BiH 2010, ažuriranoj u skladu sa važećom PRODCOM listom za 2023. godinu. Na taj su način, za neki konkretan proizvod prikazani proizvodnja kao izvor raspoloživih količina, a potrošnja, prodaja i završne zalihe, kao rashodna strana bilansa raspoloživih količina.

Statističke jedinice

U istraživanjima industrije izvještajne jedinice su pravna lica tj. poslovni subjekti sa deset i više zaposlenih koji su u Statističkom poslovnom registru Federalnog zavoda za statistiku razvrstana u područja djelatnosti B, C, D i E, kao i ona preduzeća koja nisu razvrstana u područja industrije, ali imaju jedinice u sastavu koje se bave industrijskom djelatnošću.

Koncept istraživanja i definicije

Koncepti i definicije koji se primjenjuju u istraživanju PRODCOM FBiH, usklađeni su s istraživanjem PRODCOM unutar EU.

Usklađivanje sa statističkim konceptima EU i način prezentacije podataka će omogućiti domaćim i ostalim korisnicima neposredno poređenje podataka za Bosnu i Hercegovinu sa podacima drugih zemalja koje publikuje Eurostat na internetskim stranicama: <http://ec.europa.eu/eurostat> <http://ec.europa.eu/eurostat/euroindicators>

PRODCOM proizvod jest posljedica neke industrijske djelatnosti, upotrebljava se kao opći naziv za proizvode koji imaju fizičku dimenziju i za industrijske usluge. Prema konceptu istraživanja PRODCOM, definiran je Nomenklaturom industrijskih proizvoda (NIP), koja je nacionalna verzija PRODCOM liste EU. Pod pojmom gotov proizvod smatra se svaki proizvod koji je u procesu proizvodnje dostigao odgovarajući stepen prerade ili dorade tako da je u NIP-u naveden pod posebnom šifrom i nazivom. Pojam tako definiranog proizvoda obuhvata i sve radove dovršavanja proizvoda, kao što su čišćenje, pakovanje, ispitivanje kvaliteta, klasiranje i sl.

Prodava proizvodnja - podrazumijeva količine i ukupnu vrijednost proizvoda koji su bilo kada proizvedeni, a koji su prodani (fakturirani) u periodu izvještavanja. Prodava proizvodnja se iskazuje po vrijednosti i obimu (količini) izraženoj u propisanoj jedinici mjere.

NOTES ON METHODOLOGY

The Institute for Statistics of FBiH is issuing the final results of the PRODCOM survey on Industrial Production (IND-21/PRODOM form) in 2023. Institute for Statistics of Bosnia and Herzegovina (FIS) together with its regional offices participates in the implementation of Annual Survey on Industry.

Annual PRODCOM survey on industrial production collects data on total production completed, internal consumption (production spent for further processing in the same enterprise), stocks and sales of individual products, as defined in Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2010, updated by the current PRODCOM list 2023.

The term „industry“ used in this release is defined by products and services sections B., C, D and E. The definition of the term industry is the same as the definition used by EU statistics.

PRODCOM indicators of industrial production

First results refer to the most recent data related to the industrial production statistics, which are derived from annual results of the PRODCOM Survey on Industrial Production. Annual PRODCOM survey on industrial production (PRODCOM survey) collects data on total production completed, internal consumption (production spent for further processing in the same enterprise), stocks and sales of individual products, as defined in Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2010, updated by the current PRODCOM list 2023. In such a way, for some specific product, data on production are presented as the source side and data on internal consumption, sales and final stocks as expenditure side in the balance of available quantities.

Statistical units

Reporting units in the industry surveys are legal units i.e. enterprises with 10 or more employees that are in the registrar of business subjects of the Institute for Statistics of FBiH, classified in the sections B,C, D and E, as well as those enterprises that are not classified in industry sections, but have their business parts performing industrial activities.

Concepts of survey and definitions

Concepts and definitions used in the PRODCOM Survey of the Federation of Bosnia and Herzegovina are harmonised with those used in the PRODCOM Survey carried out within the EU.

Harmonization with the EU statistical concepts and the manner of presenting the data to domestic and other users will allow direct comparison of the data for Bosnia and Herzegovina with the data of other countries which were published on the Eurostat websites: <http://ec.europa.eu/eurostat> <http://ec.europa.eu/eurostat/euroindicators>

PRODCOM products is an outcome of a certain economic activity. It is a generic term applied to products that have a physical dimension as well as for industrial services. According to the concept of the PRODCOM Survey, it is defined by the headings of the nomenclature of Industrial Products - NIP, which is national version of the EU PRODCOM List. A finished product is any product that has reached a certain stage of treatment or further processing in the production process, so that it is listed under a separate NIP heading. This term also covers all stages of finishing the product, such as cleaning, packing, dyeing, quality testing, sorting and the like.

Production sold - covers the quantity and total value of products no matter when they were produced and which are sold (invoiced) during the reporting period. Production sold should be reported by value and volume (quantity) expressed in specified measuring unit.

Vrijednost prodane proizvodnje se obračunava na osnovu prodajne cijene na izlazu iz preduzeća (ex-works) i prodate količine u toku izvještajnog perioda. Vrijednost prodane proizvodnje uvijek uključuje i troškove pakovanja, čak i kada su ovi troškovi fakturirani posebno. Međutim, vrijednost prodane proizvodnje ne uključuje:

- poreze na promet ili takse koje se naplaćuju od potrošača,
- posebno obračunate i fakturisane troškove,
- popuste potrošačima

Industrijske usluge - obuhvataju usluge dorade, popravke, održavanja i sastavljanja (montaža, odnosno instaliranje i asembliranje) koje vrši jedinica posmatranja (preduzeće/lokalna jedinica), a koje su posebno fakturisane.

Obim ukupne proizvodnje - se odnosi na fizičke proizvode (robu) i prikazuje ukupnu količinu određenog proizvoda proizvedenu u jedinici posmatranja u izvještajnoj godini izraženu u specificiranoj mjernoj jedinici.

Jedinična vrijednost prodatih proizvoda - predstavlja prosječnu vrijednost jedinice proizvoda, a ne pravu prosječnu cijenu tih proizvoda. Ovaj podatak se ne prikuplja direktno, već se dobije dijeljenjem ukupne vrijednosti prodanog proizvoda (suma podataka iz svih jedinica proizvodnje) ukupnom prodatom količinom proizvoda, a iskazuje se u konvertibilnim markama (KM).

Value of production sold is calculated on the basis of the ex-works selling price and quantity sold during the reporting period. Value of production sold always includes packing costs, even if they are charged separately.

However, the following are not included:

- turnover tax and consumer tax charged from consumer,
- separately charged and invoiced costs,
- discounts granted to customers

Industrial services - cover treatment, repairs and maintenance and assembly work (mounting, installation and assembling) that is done by observation unit (enterprise/ local unit) and invoiced separately.

Total production in volume - refers to physical products (goods) and shows the actual quantity of the single product produced during the reference year in observation unit, expressed in specified measuring unit.

Unit value of sold products - represents an average value of each product, not a real average price of products. This is not data that are collected directly, but the value obtained by dividing the sold value of the product (sum of data from all production units) by the total volume of the product expressed in konvertible mark (KM).

Skraćenice/Kratice

BiH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FZS	Federalni zavod za statistiku
NIP	Nomenklatura industrijskih proizvoda

Abbreviations

BiH	Bosnia and Herzegovina
FBiH	Federation of Bosnia and Herzegovina
FIS	Institute for Statistics
NIP	Nomenclature of Industrial Products

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovorne osobe:

Nusreta Imamović, šef Odsjeka za statistiku industrije građevinarstva energije
Muhidin Hadžiahmetović, pomoćnik direktora za Sektor poslovnih statistika
Doc. Dr. Emir Krečić, direktor

Persons responsible:

Nusreta Imamović, Head of Department for Industry, Construction and Energy Statistics
Muhidin Hadžiahmetović, Assist. Director for Sector of Business Statistics
Assist. Prof. Dr. Emir Krečić, Director General

Saopćenje pripremili: Damir Omanović, Nasiha Imširović

Prepared by: Damir Omanović, Nasiha Imširović

Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor
Users are kindly requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet